

Становище

на дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „доктор“

Автор на становището: проф. д-р Маринела Великова Михова, ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“

Научна област: Педагогически науки

Професионално направление: 1.2. Педагогика

Научна специалност: Теория на възпитанието и дидактика (Електронно обучение)

Университет: СУ „Св. Климент Охридски“

Факултет: Факултет по педагогика

Катедра: Дидактика

Заглавие на дисертацията: „Електронното обучение в помощ на интервенциите за намаляване на риска от отпадане на ученици в риск в средното професионално образование“

Име на докторанта: Вера Георгиева Пангалова - Иванова

Данни за докторанта

Докторантката Вера Пангелова има две магистърски степени и три следдипломни квалификации. През 1993 г. тя завършва образователна квалификационна степен магистър на ВХТИ гр. София по специалност Инженерна химия, а през 2014 г. се дипломира като магистър към СУ „Св. Климент Охридски“ по специалност: „Физика и математика“, „Учител по физика и астрономия“. Следдипломните ѝ квалификации са надграждащи придобитата през 1996 г. учителска правоспособност.

Докторант Вера Пангелова притежава Първа професионално-квалификационна степен.

Професионалната ѝ реализация като учител започва от 1993 г. в Софийска гимназия по хлебни и сладкарски технологии, гр. София, където работи и до сега. Тя е главен учител и базов учител на СУ „Св. Климент Охридски“. През 2010 г. е определена за учител-новатор.

Активно участва в различни проектни дейности като през 2014 г. заслужено е включена в проекта «Образователни лидери» на фондация Америка за България.

Данни за докторантурата

Вера Пангелова е докторант в задочна форма на обучение към катедра „Дидактика” във Факултета по педагогика на СУ „Св. Климент Охридски”. Дисертационният труд е обсъден на разширено заседание на катедрата на 16.05.2017г. и е насочен за защита пред специализирано научно жури. Допускането до публична защита и съставът на научното жури са фиксирани със заповед на ректора на университета РД-38-347 от 01.06.2017 г.

Проведената процедура е в съответствие с изискванията на Закона за развитието на академичния състав на Република България и Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ”. Не се констатира нарушение или отклонения при осъществяване на процедурата по представяне, обсъждане и даване ход за защита на докторската дисертация.

Данни за дисертационния труд и автореферата

Актуалност на дисертационната тема

Темата на дисертационния труд **„Електронното обучение в помощ на интервенциите за намаляване на риска от отпадане на ученици в риск в средното професионално образование”** е дисертабилна, актуална и значима. Изборът ѝ е в резултат от натрупания педагогически опит на докторантката, умението ѝ да анализира образователната реалност и убедеността ѝ, че иновациите са възможно решение за проблемите в образователната системата.

Разработеният в дисертационното изследване проблем е с висока степен на актуалност и значимост. Той е многопластов и в него могат да се очертаят политически, социални, педагогически и личностни измерители. В политически контекст дисертационната тема е в рамките на препоръките на Европейския съюз всяка държава членка да разработва конкретни политики и практики за справяне с високия процент на отпаднали ученици. В социален план основанията на темата са свързани с необходимостта степента на образование на гражданите да съответства на степента на развитие на обществото. Оттук и личностните аспекти на изследваната тема, свързани с грижата за по-добър и съдържателен живот за всеки чрез образование. Изследването на възможностите на електронното обучение за справяне с проблема, свързан с отпадналите ученици, обогатява педагогическата теория и практика.

Освен върху актуален проблем дисертационното изследване се

фокусира върху една все още малко изследвана област– «електронното обучение като надграждащо присъственото обучение в класната стая и неговия потенциал за редуциране на риска от отпадане от училище» (с. 4), която обаче може много успешно да се превърне в конкретна политика за намаляване процента на отпадналите от системата ученици.

Методика на изследването

Концептуалната рамка на изследването кореспондира много точно и прецизно с изследователския дизайн, който е разработен на няколко нива - предварителното изследване за подбор на индикатори за проследяване на индивидуалния риск от отпадане от училище и идентифициране на учениците в риск от отпадане от училище и емпирично изследване на ефективността на разработения модел на електронно обучение. Докторантката коректно дефинира обекта, предмета, целите и задачите на изследването. Точно и конкретно формулира изследователските въпроси. Демонстрираната от нея яснота в отговора на въпроса какво точно иска да изследва и познаването на възможностите на богатата гама от изследователски методи – количествени и качествени, я насочват към добре аргументиран избор на изследователска методика

Структура и съдържание на дисертационния труд

Представеният за рецензиране дисертационен труд е в обем от 233 страници и е структуриран в увод, 3 глави, библиография, която включва общо 185 източника (80 на български и 105 на английски език) и 23 приложения. Структурата на дисертационния труд съответства напълно на изискванията на съвременния дизайн на едно теоретико-емпирично педагогическо изследване.

В съдържателен план дисертационното изследване притежава много безспорни достойнства, някои от които са:

1. Задълбочено и професионално познаване на проблема за отпадането на учениците от училище, при анализът на който докторантката се базира на множество теоретични източници, нормативни документи и личен педагогически опит.

2. На основата на много задълбочено познаване на възможностите на различни изследователски подходи е разработена прецизна изследователска методика на базата на резултатите от която се дефинират индикатори за проследяване на индивидуалния риск от отпадане от училище и идентифициране на учениците в риск от отпадане от училище.

3. Теоретично е разработен и успешно е апробиран инструментариум за идентифициране на ученици в риск от отпадане от училище в три различни по обем варианта.

4. Конструиран и теоретично обоснован е авторски модел на дизайн на електронно обучение от смесен тип върху учебно съдържание по химия. Моделът е апробиран успешно чрез използването на комбинация от количествени и качествени методи на изследване.

5. Компетентно познаване от докторантката на спецификата на изследователската работа, доказателство, за което е използваната комбинация от изследователски методи в съчетание с избраните математико-статистически методи, както и аналитично представените резултати наред с много добре подбраните таблични и графични форми за още по-добро визуално възприемане.

6. Статистическата обработка на данните е прецизна, изведени са значими зависимости, което позволява да се достигне до изводи, които имат стойностен характер по отношение възможностите на електронното обучение за преодоляване на риска от отпадане от училище.

7. Дефинираните в края на дисертационното изследване изводи са доказателство за задълбоченост и фокусираност на изследването върху предварително очертаните параметри, както и за демонстрирано ниво на перспективно научно мислене.

8. Дисертационното изследване е оригинално дело на докторант Вера Пангелова. Езикът на дисертационния труд е академичен.

Представеният дисертационен труд се отличава с много задълбочено вникване в изследваната проблематика, свързана с причините за отпадане от училище и възможностите на иновативните обучителни практики за личностен подход при тяхното преодоляване. Убедително е доказана основната хипотеза, че базиран на потребностите и индивидуалните особености на ученици в риск от отпадане от училище дизайн на електронно обучение – като надграждащо присъственото обучение в класната стая, има потенциала да редуцира риска от отпадане от училище.

Научни приноси

Приемам и подкрепям теоретико-приложните приноси на дисертационното изследване, формулирани от докторант Вера Пангелова. Безспорни са иновативните идеи, формулирани, развити и доказани чрез прецизно планирано и реализирано научното изследване. Те са значими както за педагогическата теория, защото се разширява и уточнява разбирането на понятието отпадане от училище и се обосновава инструментариум за идентифициране на ученици в риск от отпадане, така и за образователната практика, защото се предлага апробиран личностно

ориентиран модел на електронно обучение от смесен тип за целите на средното образование.

Дисертационният труд има приносен характер и по отношение на дизайна на изследването, в който са подбрани, теоретично аргументирани и компетентно приложени комбинация от количествени и качествени методи.

Публикации и участия в научни форуми

Докторантката представя много богат списък от публикации по темата на дисертационния труд - общо 11. Броят им надхвърля значително изисквания минимум. Това е доказателство, че резултатите от това полезно и научно издържано изследване са достигнали до много широка аудитория.

Автореферат

Авторефератът представя принципно всички по-важни части на дисертационния труд. Той е в обем от 57 страници.

Бележки и препоръки

Като отчитам значимостта на научни изследвания, които са плод на „изследване в действие“, резултатите от които се анализират от ангажирани с проблемите на образованието действащи учители, препоръчвам на учителя-новатор Вера Пангелова да продължава с изследователски нюх да търси, създава и доказва иновативността в образованието.

Заклучение

Представеният за обсъждане и защита дисертационен труд е резултат от компетентно осъществено научно изследване, резултатите от което имат теоретична и приложна значимост.

Оценявайки положително дисертационния труд и приносите на автора, предлагам на уважаемото жури да присъди образователната и научна степен „**ДОКТОР**“ на Вера Георгиева Пангалова - Иванова в професионално направление 1.2. Педагогика и научна специалност – Теория на възпитанието и дидактика (Електронно обучение).

13.07.2017

Написал становището:

Проф. д-р Маринела В. Михова